

คุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสะกอม อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา

อนรรฆ อิศเฮาะ¹

ผายนีย์ ช. บุญพันธ์²

บทคัดย่อ

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสะกอม และเพื่อเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสะกอม อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครอบครัว และรายได้ต่อเดือน โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 374 คน

ผลการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 36 - 45 ปี อยู่ในสถานภาพสมรส (อยู่ด้วยกัน) จบการศึกษาระดับประถมศึกษา มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว ส่วนใหญ่ 3 - 4 คน และมีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท คุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสะกอม อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.00$) รองลงมาคือ คุณภาพชีวิตด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และคุณภาพชีวิตด้านร่างกาย ตามลำดับ ผลการเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสะกอม พบว่า ประชาชนที่มีสถานภาพสมรส ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือน แตกต่างกัน มีคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในขณะที่ประชาชนที่มี เพศ อายุ และจำนวนสมาชิกในครอบครัวแตกต่างกัน มีคุณภาพชีวิตไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะการวิจัยมีดังนี้ ด้านร่างกาย ควรส่งเสริมนโยบายเพิ่มลานกีฬา จัดหาเครื่องออกกำลังกายให้บริการประชาชน รวมถึงการร่วมมือกับหน่วยงานสาธารณสุขในพื้นที่ ด้านจิตใจ ควรจัดให้มีจุดบริการให้คำปรึกษา เพิ่มช่องทางการจัดตั้งกลุ่มและการแสดงออกของกลุ่มต่างๆ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ในครอบครัวหรืออาจสร้างกิจกรรมอื่น เพื่อให้ประชาชนลดความคิดในเรื่องเพศแล้วหันมาสนใจในเรื่องของส่วนรวม และด้านสิ่งแวดล้อม ควรส่งเสริมนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการกระตุ้นเศรษฐกิจหรือเพิ่มรายได้ให้กับประชาชนในภาพรวม

คำสำคัญ : คุณภาพชีวิตของประชาชน , องค์การบริหารส่วนตำบลสะกอม

¹ นักศึกษาลัทธิรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

² อาจารย์ประจำคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

Quality of Life of People in Tambon Sakom Administrative Organization, Thepha District, Songkhla Province

Acting Sub Lt. Anak Ishoh

Public Administration

Abstract

The purposes of this study were to explore the level of quality of life of people and to compare quality of life of people in Tambon Sakom Administrative Organization, Thepha District, Songkhla Province classified according to personal factors consisting of gender, age, marital status, level of education, number of family members and monthly income. Data were collected from 374 subjects.

The study found that most of the subjects were females, 36 – 45 years old, married (living together), with primary school education, 3 – 4 family members, and a monthly income below 10,000.- Baht. Overall, the quality of life of people in Tambon Sakom Administrative Organization, Thepha District, Songkhla Province was at a good level. When considered each factor, it was found that the quality of life in terms of the environment was with the highest mean (\bar{x} = 4.00) followed by mental health, social relationship, and physical health, respectively. For comparison of quality of life of people in Tambon Sakom Administrative Organization according to their personal factors, it was found that people who were different in marital status, level of education and monthly income had different quality of life at a significance level of .05 while people who were different in gender, age, and number of family members were not different in their quality of life.

Recommendations from this study to enhance quality of life are as follows. Physically, there should be policy in providing more sports fields and equipment for health promotion, and more cooperation with the local public health organization. Mentally, there should be counseling services, more channels for setting up groups and promoting group expressions. Socially, there should be activities promoting family relationship and activities for people to reduce sexual obsession and turn to paying more attention to public interest. Environmentally,

there should be policy concerning economic stimulation or the increase of the overall income among local people.

Keyword : Quality of Life of People , Tambon Sakom Administrative Organization

บทนำ

ทรัพยากรมนุษย์เป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาประเทศ การส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนมีชีวิตที่ดีขึ้น ไม่ว่าจะด้านวัตถุ ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านความก้าวหน้าของเทคโนโลยี เพื่ออำนวยความสะดวกสบายในชีวิตแก่พลเมือง รวมถึงการส่งเสริมทางด้านร่างกาย และสภาพจิตใจ ต่างก็เป็นประเด็นที่มุ่งส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนทั้งสิ้น การตื่นตัวในการศึกษาคุณภาพชีวิตของประชากรมีมานานหลังจากที่แพร่ขยายในประเทศทางตะวันตก โดยเฉพาะอย่างยิ่งสหรัฐอเมริกาและแคนาดาไปสู่นานาชาติทั่วโลก เป็นการยืนยันถึงความสำคัญและความจำเป็นของการศึกษาคุณภาพชีวิตของประชากรอันจะนำไปสู่แนวทางในการปรับปรุงหรือวางแผนนโยบายของประเทศ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในประเทศ สำหรับประเทศที่กำลังพัฒนาอย่างประเทศไทยเล็งเห็นความสำคัญ “มนุษย์หรือคนในสังคมเป็นหลัก” ดังจะเห็นได้จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ยึดหลัก “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” “การพัฒนาที่ยั่งยืน” และ “คนเป็นศูนย์กลางพัฒนา” ซึ่งมีแนวทางการพัฒนาบนพื้นฐานของการให้ “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา”

การพัฒนาคุณภาพชีวิตมีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพื่อให้ประชาชนสามารถพัฒนาตนเองและสังคมไปสู่เป้าหมายที่พึงปรารถนา ทั้งในส่วนบุคคล ครอบครัว ชุมชน จึงต้องมีการพัฒนาในด้านร่างกาย และจิตใจ เพื่อให้มีแนวคิดเจตคติที่ดี รู้จักการบริหารตนเอง การเอื้ออาทรต่อบุคคลอื่น มีอาชีพและรายได้ที่พอเพียงต่อการดำรงชีวิต มีคุณธรรม ศีลธรรม ถ้าหากปฏิบัติได้เช่นนี้เท่ากับเป็นการยกระดับทั้งตนเองและสังคม ทำให้มีคุณค่า มีความเจริญงอกงาม ปัญหาต่างๆ ในสังคมลดน้อยลง เช่น ปัญหาครอบครัว ปัญหาอาชญากรรม ปัญหามลภาวะเป็นพิษ เป็นต้น ประเทศต่างๆ จึงพยายามอย่างเต็มที่ในการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพชีวิตของประชาชนให้มีคุณภาพชีวิตที่สูงขึ้น เพื่อช่วยให้สมาชิกทุกคนในสังคมกินดี อยู่ดี มีความสุขสมบูรณ์

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้ศึกษาในฐานะที่เป็นผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลสะกอม อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา เล็งเห็นว่าประเทศไทยกำลังเข้าสู่กระบวนการเลือกตั้งในปี พ.ศ. 2562 การสำรวจข้อมูลประชาชนในพื้นที่เพื่อเป็นข้อมูลให้คณะผู้บริหารนำมาวางแผนการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสะกอม อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา นั้น จึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อให้การพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนให้เป็นไปตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) และแผนยุทธศาสตร์ของชาติ 20 ปี

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับคุณภาพชีวิต

UNESCO (1993:40 อ้างถึงใน ชุมพร จำแสง และคณะ. 2555:4) ได้นิยามคุณภาพชีวิต หมายถึง ระดับความเป็นอยู่ที่ดีของสังคม และระดับความพึงพอใจในความต้องการส่วนหนึ่งของมนุษย์

ดังนั้น คุณภาพชีวิตจึงเป็นระดับของการมีชีวิตที่ดี มีความสุข ความพึงพอใจในชีวิต และสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ในการดำเนินชีวิตของปัจเจกบุคคลในสังคม

WHO (1998:17 อ้างถึงใน ทิพย์วัลย์ เรื่องขจร. 2554:15) ให้ความหมายว่า คุณภาพชีวิตหมายถึง การรับรู้หรือความเข้าใจของปัจเจกบุคคลที่มีต่อสถานภาพชีวิตของตนเอง ตามบริบทของวัฒนธรรมและค่านิยมที่ใช้ชีวิตอยู่และสัมพันธ์กับเป้าประสงค์ ความคาดหวัง มาตรฐาน และความกังวลสนใจที่มีต่อสิ่งต่างๆ คุณภาพชีวิตเป็นนิมิตที่มีขอบเขตกว้างขวางครอบคลุม เรื่องต่างๆ ที่สลับซับซ้อน ได้แก่ สุขภาพทางกาย สภาวะทางจิต ระดับความเป็นตัวของตัวเอง ความสัมพันธ์ต่างๆ ทางสังคม ความเชื่อส่วนบุคคล และสัมพันธ์ภาพที่มีต่อสิ่งแวดล้อม

ความสำคัญของคุณภาพชีวิต

พัชรี หล้าแหล่ง (2556:8-9) กล่าวถึงความสำคัญของคุณภาพชีวิตไว้ดังนี้

1) ความสำคัญของคุณภาพชีวิตระดับตนเองและครอบครัว คือ การมีร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรง มีสุขภาพพลานามัยที่ดี ไม่เจ็บป่วย ทำให้สามารถลดค่าใช้จ่ายส่วนตน และสามารถประกอบอาชีพการงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ดี มีครอบครัวที่อบอุ่นไร้ซึ่งปัญหา

2) ความสำคัญของคุณภาพชีวิตระดับสังคมและประเทศชาติ เมื่อประชากรในสังคมมีคุณภาพชีวิตที่ดีย่อมทำให้คุณภาพชีวิตในสังคมและประเทศชาติดีขึ้นไปด้วย แต่ทั้งนี้รัฐบาลจะต้องมีนโยบายที่จะเอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชากร เช่น สภาพแวดล้อม การศึกษา การประกอบอาชีพ และรายได้ของประชากร เป็นต้น

WHO (1948 อ้างถึงใน ภัทธภา สุขสง่า และ พรรณทิพา ศักดิ์ทอง. 2557:204) องค์การอนามัยโลกในฐานะเป็นองค์กรหลักที่ดูแลด้านสุขภาพอนามัย มองเห็นว่า "ร่างกาย จิตใจ สังคมที่ดีและการไม่มีโรคภัยไข้เจ็บเป็นสภาวะของความสมบูรณ์ที่ดี" ถึงแม้ว่าข้อกำหนดนี้ จะไม่ได้เกิดขึ้นจริง อย่างไรก็ตามในระยะแรกผลสัมฤทธิ์ของแนวคิดที่ว่านี้เกิดกับกลุ่มประชาชนใน วยทำงานในโลกตะวันตกซึ่งหันมาดูแลสุขภาพมากขึ้น โดยเฉพาะการให้คำแนะนำในเรื่องสุขภาพภายนอกร่างกาย และมีการชักชวนให้มีการดูแลสุขภาพ ซึ่งทำให้เชื่อมโยงไปสู่ความสัมพันธ์เกี่ยวกับ การพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนเรา ซึ่งในช่วงนั้นสุขภาพ (Health) ถูกให้ความหมายว่า เป็นสภาวะของความสมบูรณ์ทางร่างกาย จิตใจและความเป็นอยู่ที่ดีในสังคม มีเป้าหมายแต่เพียงปราศจากโรคและความอ่อนแอเท่านั้น แต่การดำเนินการพัฒนาด้านสาธารณสุขกับการพัฒนาด้านการคิดค้นความรู้และเทคโนโลยีใหม่ๆ ด้านการรักษาสุขภาพที่เกิดจากการเจ็บป่วยด้านเดียว ขณะที่การเจ็บป่วยด้านอื่นๆ กลับไม่ได้รับการดูแล ในเดือนพฤษภาคม 1998 ที่ประชุมสมัชชาขององค์การอนามัยโลก (World Health Organization Assembly) เพิ่มคำว่า "Spiritual Well-being" หรือ "สภาวะทางจิตวิญญาณ" เข้าไปในคำนิยามเดิม ดังนั้น ความหมายของคำว่า "สุขภาพ" หลังจากนั้น จึงรวมความหมายถึง สภาวะที่สมบูรณ์ทั้งทางกาย ทางจิต ทางสังคม และทางจิตวิญญาณ หรือ สุข

ภาวะที่สมบูรณ์ทุกๆ ทางเชื่อมโยงกัน สะท้อนถึงความเป็นองค์รวมอย่างแท้จริงของสุขภาพที่เกื้อหนุน และเชื่อมโยงกันทั้ง 4 มิติ ซึ่งความหมายในแต่ละด้าน คือ

1) สุขภาวะทางกาย หมายถึง การมีร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรง มีเศรษฐกิจพอเพียง มีสิ่งแวดล้อมดี ไม่มีอุบัติเหตุ เป็นต้น

2) สุขภาวะทางจิต หมายถึง จิตใจที่เป็นสุข ผ่อนคลาย ไม่เครียด คล่องแคล่ว มีความเมตตา กรุณา มีสติ มีสมาธิ เป็นต้น

3) สุขภาวะทางสังคม หมายถึง การอยู่ร่วมกันด้วยดี ในครอบครัว ในชุมชน ในที่ทำงาน ในสังคม ในโลก ซึ่งรวมถึงการมีบริการทางสังคมที่ดีและมีสันติภาพ เป็นต้น

4) สุขภาวะทางปัญญา (จิตวิญญาณ) หมายถึง ความสุขอันประเสริฐที่เกิดจากมีจิตใจสูง เข้าถึงความจริงทั้งหมด ลดละความเห็นแก่ตัว มุ่งเข้าถึงสิ่งสูงสุด ซึ่งหมายถึงพระนิพพาน หรือพระผู้เป็นเจ้าหรือความดีสูงสุด สุดแล้วแต่ความเชื่อที่แตกต่างกันของแต่ละคน สุขภาวะทาง จิตวิญญาณ จึงหมายถึง มิติทางคุณค่าที่สูงสุดเหนือไปจากโลกหรือภาพภูมิทางวัตถุ การมีศรัทธาและมีการเข้าถึงคุณค่าที่สูงส่ง ทำให้เกิดความสุขอันประณีตลึกซึ้ง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสะกอม อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา

2. เพื่อเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสะกอม อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา จำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครอบครัว และรายได้ต่อเดือน

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (SURVEY RESEARCH) โดยกำหนดขอบเขตในการศึกษาวิจัย คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสะกอม อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา ที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 374 คน จาก 8 หมู่บ้าน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (STRATIFIED RANDOM SAMPLING) นำแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาดำเนินการประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์เพื่อวิเคราะห์ค่าสถิติ ได้แก่ ค่าสถิติความถี่ (FREQUENCIES) และค่าร้อยละ (PERCENTAGE) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (STANDARD DEVIATION : S.D.) และใช้วิธีการกำหนดช่วงของค่าเฉลี่ยด้วยวิธีหาค่าอันตรายภาคชั้นแล้วนำระดับที่พึงประสงค์มากำหนดช่วงในการแปลความหมายของข้อมูล จากนั้นนำค่าสถิติที่ได้มาจัดอันดับคุณลักษณะผู้นำที่พึงประสงค์โดยใช้อันดับ (RANKING) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ปฏิบัติงานกับ คุณลักษณะของ

ผู้นำโดยใช้ค่าสถิติ T – TEST และ F – TEST (ONE WAY ANOVA) โดยกำหนดนัยสำคัญ ของการทดสอบที่ระดับ .05 และวิเคราะห์ข้อเสนอนั้นในเชิงพรรณนา สถิติที่ใช้ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (FREQUENCIES)

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 374 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 62 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 36 - 45 ปี คิดเป็นร้อยละ 23.5 ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส (อยู่ด้วยกัน) คิดเป็นร้อยละ 70.1 จบการศึกษาระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 31.8 มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว ส่วนใหญ่ 3 – 4 คน ร้อยละ 58.8 และมีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 57.5

2. ระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสะกอม อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา พบว่า โดยภาพรวมระดับคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านสิ่งแวดล้อม มีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 ด้านจิตใจ มีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.92 ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม มีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 และด้านร่างกาย มีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.80

3. การเปรียบเทียบความแตกต่างคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสะกอม อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา ตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครอบครัว และรายได้ต่อเดือน พบว่า ประชาชนที่มีสถานภาพสมรส ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือน แตกต่างกัน มีคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในขณะที่ประชาชนที่มี เพศ อายุ และจำนวนสมาชิกในครอบครัวแตกต่างกัน มีคุณภาพชีวิตไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

1. คุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสะกอม อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา ด้านร่างกาย พบว่า โดยภาพรวมคุณภาพชีวิต อยู่ในระดับดี ทั้งนี้เนื่องมาจากประชาชนมีความพึงพอใจกับการนอนหลับ มีกำลังเพียงพอที่จะทำสิ่งต่างๆ ในแต่ละวัน (ทั้งเรื่องงานหรือการดำเนินชีวิตประจำวัน) มีความพึงพอใจกับภาวะสุขภาพของตนเอง โดยการเจ็บป่วยตามร่างกาย เช่น ปวดหัว ปวดท้อง ปวดตามตัว ไม่ได้ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตหรือการทํากิจกรรมประจำวัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทิพย์อรุณ สมภู (2552) ได้ศึกษาเรื่อง คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ กรณีศึกษาสมาชิกชมรมผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้ดัชนีชี้วัดขององค์การอนามัยโลกชุดย่อภาษาไทย (WHOQOL – BREF – THAI)

เป็นเครื่องมือในการศึกษา ซึ่งประกอบด้วยคุณภาพชีวิต 4 องค์ประกอบ คือ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม

2. คุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสะกอม อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา ด้านจิตใจ พบว่า โดยภาพรวมคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับดี ทั้งนี้เนื่องมาจากประชาชนรู้สึกพอใจในตนเอง รู้สึกว่าชีวิตมีความหมาย และรู้สึกว่ามีส่วนร่วมในการทำงาน และไม่ได้รู้สึกไม่ดี เช่น เหงา เศร้า หดหู่ สิ้นหวัง หรือวิตกกังวล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย เสาวนีย์ ตนะตุลย์ (2533) ได้ทำการศึกษาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับดี กล่าวคือ ประชาชนส่วนใหญ่รู้สึกพึงพอใจต่อชีวิตของตนเอง

3. คุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสะกอม อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม พบว่า โดยภาพรวมคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับดี ทั้งนี้เนื่องมาจากประชาชนพอใจกับการผูกมิตรหรือเข้ากับคนอื่น พอใจกับการช่วยเหลือที่เคยได้รับจากเพื่อนๆ เนื่องจากสภาพการเป็นอยู่ของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลยังอยู่แบบที่แบบนอง พึ่งพาอาศัยกัน และให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ซึ่งสอดคล้องกับความหมายของคุณภาพชีวิตที่ ชาญชัย อินทรประวัติ (2547) ได้ศึกษาและได้ให้ความหมายของคุณภาพชีวิตของบุคคลนั้น หมายถึง ความพึงพอใจของบุคคลในการดำรงชีวิตอยู่ในสิ่งแวดล้อมอย่างสร้างสรรค์ และได้รับการสนองตอบความต้องการของตนเองในด้านต่างๆ ซึ่งได้แก่ ความต้องการพื้นฐานในการดำรงชีวิต ความต้องการทางด้านสังคมและจิตใจ

4. คุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสะกอม อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา ด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า โดยภาพรวมคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับดี ทั้งนี้เนื่องจากสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมในพื้นที่ดีต่อสุขภาพ การคมนาคม สัญจรในพื้นที่ที่มีความสะดวก เมื่อเจ็บป่วยสามารถไปใช้บริการสาธารณสุขได้ตามความจำเป็น อีกทั้งมีเงินหรือรายได้นำมาใช้จ่ายตามความจำเป็น และรู้สึกว่าชีวิตมีความมั่นคงปลอดภัยในแต่ละวัน จึงไม่รู้สึกว่าไม่มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินจากพื้นที่ที่ตนเองพักอาศัย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐวัฒน์ ชันโท (2557) ได้ศึกษาเรื่อง คุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่หน่วยงานบริการชุมชน คลินิกศูนย์แพทย์พัฒนา พบว่า คุณภาพชีวิตของประชาชนในด้านสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับดีเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ และด้านความสัมพันธ์ทางสังคม

วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสะกอม อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา

จากการศึกษา พบว่า ประชาชนที่มีสถานภาพสมรส ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือน มีความแตกต่างเรื่องคุณภาพชีวิตของประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 อธิบายได้ว่า กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษานั้นมีลักษณะของปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความแตกต่างกัน กล่าวคือ ประชาชนที่มีสถานภาพสมรส (อยู่ด้วยกัน) มีระดับการศึกษาที่ต่างกัน ก็จะมีรายได้ที่ได้รับแตกต่างกันออกไปตามลักษณะของการ

ประกอบอาชีพ เนื่องจากกลุ่มที่มีการสมรสและอยู่กันเป็นครอบครัวหรืออาศัยอยู่ด้วยกัน มีการปรึกษาหารือหรือดูแลซึ่งกันและภายในครอบครัว สมาชิก ภรรยา และบุตร จึงรู้สึกว่าคุณมีความมั่นคง เนื่องจากมีคนในครอบครัวคอยประคับประคองหรือดูแล การมีระดับการศึกษาที่แตกต่างกันภายในครอบครัว รายได้แต่ละคนจึงมีความแตกต่างกัน สามารถนำมาจุนเจือหรือใช้จ่ายภายในครอบครัวได้ หรือมีรายได้เพียงพอต่อการใช้ชีวิตในแต่ละวันสอดคล้องกับการศึกษาของปราชญ์ ภัคดีศิริไพโรจน์ (2559) ได้ศึกษาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนบ้านแสนตอ หมู่ 11 ตำบลท่าผา อำเภอเกาะคำ จังหวัดลำปาง ศึกษาระดับคุณภาพชีวิตโดยใช้ แบบชี้วัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลกชุดย่อ ฉบับภาษาไทย (WHOQOL-BREF-THAI) และศึกษาความแตกต่างระหว่างตัวแปรกับคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน พบว่า ตัวแปรในด้านการศึกษา สถานภาพ อาชีพ และรายได้ มีผลต่อคุณภาพชีวิตโดยรวม เมื่อวัดด้วยแบบชี้วัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลกชุดย่อฉบับภาษาไทย และแบบวัดคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนบ้านแสนตอ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านร่างกาย พบว่า การเจ็บป่วยตามร่างกาย เช่น ปวดหัว ปวดท้อง ปวด ตามตัว พบมากที่สุด ควรส่งเสริมการออกนโยบายการออกกำลังกาย รักษาสุขภาพ สร้างความแข็งแรงให้กับร่างกาย จัดหาเครื่องออกกำลังกายให้บริการประชาชน ทั้งนี้ควรส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ในการดูแลสุขภาพของตนเองได้อย่างเหมาะสม มีการป้องกันและควบคุมภาวะที่เสี่ยงต่อการเกิดโรคภัยไข้เจ็บ ส่งเสริมการออกกำลังกาย เพื่อให้สุขภาพร่างกายแข็งแรงสามารถที่จะดำเนินชีวิตหรือประกอบอาชีพได้อย่างปกติ โดยไม่มีโรคภัยไข้เจ็บมาเป็นอุปสรรค รวมถึงการร่วมมือกับหน่วยงานสาธารณสุขในพื้นที่ เช่น ให้บริการประชาชนกรณีเกิดการเจ็บป่วยของประชาชนในพื้นที่

1.2 ด้านจิตใจ พบว่า ความรู้สึกไม่ดี เช่น รู้สึกเหงา หดหู่ สิ้นหวัง วิตกกังวล มีมากที่สุด จึงควรส่งเสริมการออกนโยบายดังนี้

1) ส่งเสริมการออกนโยบาย การเพิ่มพื้นที่สวนสาธารณะหรือจัดให้มีที่พักผ่อนหย่อนใจ หรือแหล่งท่องเที่ยว

2) เพิ่มช่องทางการจัดตั้งกลุ่มและการแสดงออกของกลุ่มต่างๆ เช่น ช่วยส่งเสริมประคับประคอง และมีการแนะนำการแก้ไขปัญหาชีวิตที่คล้ายกัน เช่น ชมรมดนตรี ชมรมกีฬา กลุ่มศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน อาจรวมถึงกลุ่มการเมือง เป็นต้น

3) เปิดคลินิกให้คำปรึกษาปัญหาต่างๆ ให้กับประชาชน

นอกจากนี้ผู้บริหารควรมีการพบปะเยี่ยมเยียน เพื่อสอบถามความเป็นอยู่หรือปัญหาในการดำเนินการชีวิตของประชาชนในพื้นที่อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง และติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

เพื่อให้ประชาชนรู้สึกได้ว่า ผู้บริหารไม่ได้ทอดทิ้งประชาชนและพร้อมที่จะแก้ไขปัญหาให้ตลอดเวลา ทำให้ประชาชนรู้สึกดีมากยิ่งขึ้น

1.3 ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม พบว่า ความไม่พอใจในชีวิตทางเพศมีมากที่สุด ควรส่งเสริมการออกนโยบายการตั้งคลินิกให้คำปรึกษาด้านความรักและการใช้ชีวิตคู่หรือกิจกรรมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ในครอบครัวหรืออาจสร้างกิจกรรมอื่น ให้ประชาชนลดความคิดในเรื่องทางเพศแล้วหันมาสนใจในเรื่องของส่วนรวม เช่น การทำความสะอาดในพื้นที่ร่วมกันเดือนละ 1 ครั้ง การแข่งขันกีฬาเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน เป็นต้น เพื่อก่อให้เกิดความสามัคคีระหว่างประชาชนในพื้นที่และเจ้าหน้าที่ของรัฐ และเป็นการส่งเสริมใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ โดยมีเจ้าหน้าที่ของรัฐและเจ้าหน้าที่แต่ละภาคส่วนเข้าไปดูแลให้การสนับสนุน

1.4 ด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า การมีเงินไม่พอใช้จ่ายตามความจำเป็นพบมากที่สุด ควรส่งเสริมการออกนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการกระตุ้นเศรษฐกิจในท้องถิ่นหรือเพิ่มรายได้ให้กับประชาชนในภาพรวม เช่น การฝึกอาชีพของกลุ่มต่างๆ การสนับสนุนเงินทุนหมุนเวียนเพื่อเพิ่มกำลังการผลิต การจัดสร้างตลาดหรือจุดกระจายสินค้า เพื่อให้มีแหล่งรับซื้อและจำหน่ายผลิตภัณฑ์หรือผลผลิตทางการเกษตรของชุมชน หมู่บ้าน สนับสนุนการแปรรูปสินค้าเพื่อเพิ่มราคาให้สินค้า ส่งเสริมให้มีกลุ่มออมทรัพย์ในพื้นที่เพื่อเป็นแหล่งทุนในหมู่บ้าน กองทุนสัจจะวันละบาท ที่ดูแลสวัสดิการกันเองในชุมชน นอกจากส่งเสริมการเพิ่มรายได้แล้ว และควรส่งเสริมการออกนโยบายที่เป็นการลดค่าใช้จ่ายของประชาชนลง เช่น การสร้างระบบสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานให้ครอบคลุมพื้นที่ เช่น ถนน ไฟฟ้า น้ำประปา ฝ่ายเก็บน้ำทางการเกษตร ทำเรือสำหรับประมงขนาดเล็ก เป็นต้น รวมถึงส่งเสริมให้ประชาชนหันมาดูแลสุขภาพสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นของตนเองมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรปรับปรุงรูปแบบการวิจัยเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของประชาชน เป็นแบบเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึกจากประชาชน และนำมาประยุกต์เป็นข้อมูลประกอบกับข้อมูลเชิงปริมาณ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดียิ่งขึ้น

2.2 ควรศึกษาในประเด็นแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในส่วนของหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานท้องถิ่นที่รับผิดชอบพื้นที่ โดยการไปสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มผู้กำหนดนโยบาย และผู้บริหารของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นการต่อยอดความรู้จากการศึกษาครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

- ชุมพร ฉ่ำแสง และคณะ. (2555). **ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของบุคลากรฝ่ายการพยาบาล ศูนย์การแพทย์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จังหวัดนครนายก**. โครงการวิจัยเพื่อพัฒนา คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ณัฐวัฒน์ ชันโท. (2557). **คุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตพื้นที่หน่วยบริการชุมชน คลินิกศูนย์แพทย์พัฒนา**. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทั่วไป วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นิพนธ์ คันธเสวี. (2526). **คุณภาพชีวิต ประมวลบทความวิชาการ : การศึกษาและวัฒนธรรม**. กรุงเทพฯ : ประชาชน.
- พัฒน์นิน กิตติพรภรณ์. (2531). **นันทกรรม : ธุรกิจเพื่อคุณภาพชีวิต...ของใคร**. วารสาร เศรษฐกิจและบริหารธุรกิจ.
- มณัฐกร คงทอง. (2554). **คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ : กรณีศึกษาชุมชนริมทางรถไฟภายในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา**. สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ยุวดี ลีลัคณาวิระ. (2536). **วิถีชีวิตที่ส่งเสริมสุขภาพนักเรียนมัธยมศึกษาในเขตภาคตะวันออก จังหวัดชลบุรี** : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิไลลักษณ์ ตั้งเจริญ. (2544). **วิทยาศาสตร์พัฒนาชีวิต**. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย.
- สุวัฒน์ มหัตนรินทร์กุล และคณะ (2540). **เปรียบเทียบแบบวัดคุณภาพชีวิตองค์การอนามัยโลกชุด 100 ตัวชี้วัดและ 26 ตัวชี้วัด**. กรุงเทพฯ : กระทรวงสาธารณสุข.
- อัฉรนา นวจินดา และ ขจีจรัส ภิรมย์ธรรมศิริ. (2534). **ความพึงพอใจ : ตัวแปรกลางการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ**. เอกสารวิจัยภาควิชาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.